

Statsrevisorernes sekretariat
Folketinget
Christiansborg
1240 København K.

Uddannelsesministerens redegørelse vedr. Statsrevisorernes bemærkninger til Rigsrevisionens beretning om undervisningen på universiteterne

Uddannelsesministeriet har den 29. august 2012 modtaget beretningen vedrørende undervisningen på universiteterne fra Statsrevisorerne.

Rigsrevisionens undersøgelse har bidraget til at belyse omfanget af undervisningen og forskerdækningen af undervisningen på universiteterne.

Jeg er enig i, at omfanget af undervisningen og forskerdækningen af undervisningen er centrale elementer i universiteternes undervisningskvalitet, og jeg tager til efterretning, at Statsrevisorerne kritiserer, at universiteterne og Uddannelsesministeriet ikke i tilstrækkelig grad har styret efter og fulgt op på, om de studerende modtager tilstrækkelig forskningsbaseret undervisning.

Siden regeringens tiltræden er der sat skarpt fokus på uddannelsernes kvalitet. I forbindelse med udarbejdelsen af udviklingskontrakterne for 2012-14, som begyndte med udmelding af universiteternes pligtige mål i januar 2012, blev der sat fokus på undervisningskvaliteten ved at definere emnet "Bedre kvalitet i uddannelserne" som et af fire pligtige mål. I de indgåede udviklingskontrakter har hvert universitet opstillet specifikke mål for, hvordan de vil arbejde med at øge kvaliteten i uddannelserne. Herunder har to universiteter sat mål for timetal, mens andre har sat mål for beskæftigelsesgraden, studentertilfredsheden, frafald mv.

Der er desuden sat fokus på undervisningens kvalitet ved at stille krav om større gennemsigtighed i universiteternes resultater og ressourceanvendelse gennem flere og bedre informationer om universiteternes økonomi og faglige aktiviteter. Herunder hører, at der skal etableres metoder til dokumentation af antallet af undervisningstimer.

Uddannelsesministeriet vil nedsætte en arbejdsgruppe med repræsentanter fra de videregående uddannelsesinstitutioner, der skal udarbejde grundlaget for indsamling af data om studieaktiviteten på de videregående uddannelser blandt andet med henblik på at belyse om de enkelte uddannelser er fuldtidsbeskæftigelse. Det vil bl.a. omfatte, hvem der forestår undervisningen, herunder forskerdækningen, samt undervisningsaktiviteter (fx forelæsning, holdundervisning, faglig vejledning mv.). Den første indsamling af data forventes at dække studieåret 2014/2015.

11. januar 2013

**Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser**

Slotsholmsgade 10

Post Postboks 2135
 1015 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post fivu@fivu.dk
Netsted www.fivu.dk
CVR-nr. 1680 5408
Ref.-nr. 12/136657-02

Statsrevisorerne har peget på risikoen for, at studerende på nogle universitetsuddannelser ikke tilbydes en heltidsuddannelse af høj kvalitet.

Når universiteterne tilrettelægger de enkelte kurser fastsætter de samtidig den samlede arbejdsbelastning for et kursus. Arbejdsbelastningen fastsættes i ECTS, som er det internationalt vedtagne mål for studerendes arbejdsbelastning. Jeg er glad for, at Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har igangsat en undersøgelse af de videregående uddannelsesinstitutioners arbejde med ECTS i forbindelse med uddannelsesplanlægning og tilrettelæggelse af undervisningen så dette område kan blive bedre belyst.

Det er centralt, at de studerende har kontakt til forskere, og at uddannelserne udvikler sig i takt med de forskningsmiljøer, de er tilknyttet. Forskningsbaseret undervisning af høj kvalitet kan dog ikke alene måles på undervisningstimer, men stiller også krav til individuel eller gruppebaseret faglig vejledning, gruppeorganiseret arbejde, studerendes eget arbejde mv.

Jeg finder det positivt, at flere universiteter har opstillet minimumsmålsætninger for antal undervisningstimer pr. uge. Universiteterne arbejder med forskellige undervisnings- og læringsmodeller og uddannelserne tilrettelægges forskelligt afhængigt af hovedområde og institution. Derfor er det vigtigt, at universiteterne har den fornødne fleksibilitet til at tilrettelægge forskellige or undervisningsforløb og anvende forskellige former for forskningsbaseret af undervisningen.

Uddannelsesministeriet vil, som nævnt ovenfor, via data for studieaktivitet mv. følge udviklingen i undervisningsomfang og forskerdækning tæt. Målepunkterne for undervisningskvalitet i udviklingskontrakterne vil ligeledes adressere denne udfordring. Samtidig lægger regeringen op til, at det skal være muligt at udtage uddannelser med kvalitetsmæssige udfordringer til en særlig gennemgang som en del af det nye akkrediteringssystem.

Jeg har noteret, at Statsrevisorerne ligeledes kritiserer, at der ikke er fastsat mål og normer eller peget på bedste praksis for den forskningsbaserede undervisning. Jeg vil dog fastholde, at forskningsbaseret og undervisningstilrettelæggelse på universitetsuddannelserne ikke skal sættes på formel eller fastlægges i minimumsnormer. Fagpersonerne på institutionerne skal have frihed til at tilrettelægge, hvordan undervisningen mest optimalt planlægges og gennemføres inden for de overordnede rammer og fastsatte mål. Forskningsmiljøerne udvikler sig hele tiden, og uddannelserne skal gøre det samme. Den faglige fleksibilitet er også med til at sikre en løbende fornyelse i uddannelsernes opbygning, så uddannelserne løbende kan tilpasses og justeres i forhold til aftagernes kompetencebehov.

Statsrevisorerne bemærker, at der kun er et enkelt universitet (CBS), som har tilstrækkelig viden om omkostningerne ved de forskellige uddannelser. Jeg vil gerne slå fast, at jeg forventer, at universiteterne har fokus på optimering af den interne økonomistyring, herunder af omkostningerne til forskning og uddannelse. Jeg kan samtidig fremhæve, at det nævnte projekt om data for studieaktivitet mv. også indbefatter oplysninger om ressourceforbruget. Universiteterne skal i den kommende årsrapport for 2012 udarbejde økonomiske nøgletal for udgifterne til bl.a. forskning, og uddannelse efter en ny vejledning om hovedområde- og formålsfordeling af universiteternes omkostninger. Derudover har jeg stillet krav om, at uni-

versiteterne overgår til fælles kontoplan og på sigt økonomisystemet Navision Stat. Dette forventes også at give større gennemsigtighed i universiteternes virke.

Statsrevisorerne nævner, at det ikke via akkreditering er sikret, at universiteterne tilbyder de studerende et passende niveau af undervisning. Forskningsbaseringen af universiteternes uddannelser er et af grundelementerne i akkreditering af danske universitetsuddannelser. Kriterierne om relevans og forskningsbasering er særlige danske akkrediteringskriterier, som ikke indgår i de internationale standarder for kvalitetssikring. Akkrediteringsinstitutionen og Akkrediteringsrådet er uafhængige af ministeriet, og de har frihed til at udmønte de centralt fastsatte overordnede kriterier i måle- og dokumentationspunkter, herunder akkrediteringskriteriet om forskningsbaseret uddannelse.

Fremadrettet foreslår regeringen, at der indføres et nyt akkrediteringssystem, der indebærer en overgang til institutionsakkreditering. Ved institutionsakkrediteringen skal det vurderes, om institutionen har processer, der sikrer sammenhængen mellem uddannelsens tilrettelæggelse og læringsmål, og at institutionens ledelse løbende kan dokumentere dette. Overgangen til institutionsakkreditering vil betyde, at ansvaret for sikringen af den enkelte uddannelses relevans og kvalitet placeres mere entydigt hos den centrale ledelse på den udbydende uddannelsesinstitution. Der vil dog være mulighed for at udtage uddannelser til en særlig gennemgang.

**Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser**

Statsrevisorerne fremhæver, at takstforhøjelsen til de humanistiske og samfundsvidenskabelige uddannelser ikke har resulteret i en tilfredsstillende udvikling. Det tager jeg til efterretning.

Uddannelsesministeriet følger op på det enkelte universitets anvendelse af takstforhøjelsen via det årlige tilsyn på universiteterne 2012/2013. Tilsynet fokuserer både på anvendelsen af takstforhøjelsen samt på, hvordan universiteterne fremadrettet vil sikre, at alle uddannelser er fuldtidsuddannelser med høj undervisningsmæssig og faglig kvalitet. I tilsynet fokuserer ministeriet ligeledes på, hvordan universiteterne fremover vil bidrage til systematiske opgørelser over timetal og forskningsdækning og i sammenhæng hermed på, hvordan universiteterne vil håndtere det videreførte taxameterløft for humaniora og samfundsvidenskab i 2013-2015.

Statsrevisorerne nævner, at der er store forskelle på forskerdækningen af undervisningen både mellem universiteter og hovedområder samt at der tilbydes flere undervisningstimer på henholdsvis sundhedsvidenskab, naturvidenskab og teknisk videnskab end på samfundsvidenskab og særligt på humaniora.

Jeg er enig i, at det er kritisabelt, at forskerdækningen visse steder er så lav som 20 procent og at antallet af undervisningstimer går ned til henholdsvis 5 og 8 timer.

Jeg vil i den forbindelse fremhæve, at universiteterne modtager forsknings- og uddannelsesmidler som en samlet blokbevilling, hvilket giver de enkelte universiteter både mulighed og ansvar for at sikre, at der sker en hensigtsmæssig fordeling af midlerne på tværs af forskning og uddannelse og mellem de forskellige faglige hovedområder.

Forskelle i forskerdækningen er en naturlig konsekvens af fagområdernes forskellighed. Eksempelvis kan der på visse studier i højere grad være behov for deltidsansatte undervisere, som har hovedbeskæftigelse uden for universitetet og dermed har praksiserfaring.

Jeg vil gerne understrege, at de naturlige forskelle, der eksisterer i forskerdækning, undervisningsmetoder og timetal ikke kan begrunde, hvorfor timetal og forskerdækning visse steder har fået lov at udvikle sig så skævt i forhold til de øvrige universitetsuddannelser.

Med venlig hilsen

Martin Lidegaard